

ÚROVNĚ PRO OVĚŘOVÁNÍ DOSAŽENÍ OVK NA KONCI 3. TŘÍDY

1D Dítě vyjádří a žije svůj vztah k Ježíši a k druhým a zapojuje se do modlitby ve společenství.

1D1 Dítě rozpozná a popíše svá obdarování, že je Bůh má rád, a vyjadřuje vděčnost jednoduchými skutky a slovy.

Návrh ověřovacích otázek

Které věci Ti jdou opravdu dobře a co na Tobě mají druzí lidé rádi?

Katecheta ověřuje schopnost dítěte rozpoznat obdarování na základě konkrétních projevů.

Kdy sis naposledy uvědomil, že jsi pro někoho důležitý nebo že Ti někdo udělal radost?

Touto otázkou katecheta dítě vede k vyjádření zkušenosti s přijetím a hodnotou vlastní osoby.

Co pro Tebe znamená, když se říká, že Bůh má lidi rád? Jak to poznáš ve svém životě?

Katecheta zjišťuje, zda dítě umí popsat jednoduchý prožitek Boží lásky vlastními slovy.

Jakým způsobem můžeš někomu ukázat, že jsi za něco vděčný?

Katecheta ověřuje schopnost dítěte vyjádřit vděčnost konkrétním skutkem.

Za co bys chtěl dnes poděkovat – slovy nebo malým dobrým skutkem?

Dítě přímo předvede či popíše vděčnost, což je pozorovatelný projev OVK.

Návrh ověřovacích aktivit

Kamínek pro radost

Každé dítě si vybere jeden z připravených „kamenů radosti“ (lístky s ikonami – např. pomoc, zpěv, tvořivost, přátelství, odvaha). Poté řekne nebo nakreslí situaci, kdy toto obdarování použilo.

Katecheta sleduje, zda dítě dokáže konkrétně popsat, v čem je dobré, a jak umí obdarování vztáhnout ke svému každodennímu životu.

Kolo darů

Děti stojí v kruhu. Katecheta jmenuje různé oblasti obdarování (pomoc druhým, tvořivost, naslouchání, odvaha, radost). Pokud se dítě v této oblasti pozná, udělá krok doprostřed a dá příklad z posledních dní.

Katecheta sleduje, zda dítě dokáže spontánně a pravdivě přiřadit vlastní obdarování a zda uvede konkrétní situaci, ne obecné tvrzení.

Dopis vděčnosti

Děti píší nebo kreslí krátký „vděčný dopis“ (Bohu, rodiči, kamarádovi). Děti, které budou chtít, mohou nahlas svůj dopis přečíst ostatním.

Katecheta sleduje, zda dítě vyjadřuje vděčnost přirozeně a věku přiměřenou formou a zda umí pojmenovat, co dobrého přijalo, a co mu to přineslo.

Minimální doporučená úroveň OVK

Dítě pojmenuje konkrétním příkladem své silné stránky a situaci, ve které je mohlo uplatnit, popíše jednoduchý prožitek přijetí a Boží lásky a vyjádří vděčnost krátkým slovem nebo drobným laskavým skutkem.

1D2 Dítě formuluje vlastními slovy svou modlitbu a vysloví ji v malém společenství, které dobře zná.

Návrh ověřovacích otázek

Kdyby ses měl krátce pomodlit svými slovy, co bys chtěl dnes Bohu říct?

Katecheta ověřuje schopnost dítěte spontánně vyjádřit modlitbu vlastními slovy.

Za co nebo za koho bys chtěl dnes poprosit nebo poděkovat?

Katecheta zjišťuje, zda dítě dokáže formulovat obsah modlitby.

Jak bys svou modlitbou vyjádřil radost, že jsi tady spolu s námi?

Katecheta ověřuje připravenost vyslovit modlitbu nahlas v bezpečném prostředí.

Která slova, postoje, místo... Ti v modlitbě nejvíce pomáhají – a proč právě tato?

Katecheta sleduje, zda dítě reflektuje vlastní způsob modlitby.

Návrh ověřovacích aktivit

Modlitební kamínek

Děti sedí v kruhu. Uprostřed je malý kamínek, hořící svíčka, list ze stromu, ... Kdo drží v ruce symbol, může říct svou krátkou modlitbu vlastními slovy. Výhodou je vytvoření bezpečného prostředí, děti mluví jen tehdy, když drží předmět.

Katecheta sleduje, zda dítě používá vlastní slova, nikoli naučenou formulku, a zda dítě modlitbu vysloví nahlas před skupinou, kterou zná.

Šeptaná modlitba – říkám to Tobě

Dítě si vybere jednoho spolužáka nebo katechetu a šeptem mu řekne svou modlitbu. Poté ji může zopakovat i nahlas pro skupinu.

Katecheta sleduje, jestli dítě umí formulovat modlitbu spontánně, zda je ochotno ji sdílet alespoň s jedním známým člověkem.

Tři slova – moje modlitba

Děti si vyberou tři slova z nabídky (např. děkuji – prosím – pomoz – mám radost – mám strach – kamarádi – rodina – škola – kostel, ...). Z těchto tří slov vytvoří krátkou modlitbu a přečtou ji nahlas.

Katecheta sleduje, zda dítě dokáže propojit zvolená slova do vlastní, smysluplné modlitby a zda je schopno modlitbu vyslovit ve známém společenství.

Minimální doporučená úroveň OVK

Dítě vytvoří krátkou modlitbu vlastními slovy a přednese ji jednoduchým, srozumitelným způsobem ve známé malé skupině, aniž by potřebovalo předlohu či opakování naučeného textu.

1D3 Dítě vyjádří na základě biblických příběhů o Ježíši, jaký je Bůh.

Návrh ověřovacích otázek

Co ukazuje o Bohu příběh o Ježíši, který jsme si dnes četli?

Katecheta ověřuje schopnost dítěte převést biblický příběh do jednoduchého vyjádření o tom, jaký je Bůh.

Kterou Ježíšovu vlastnost bys vybral, aby nějak popisovala Boha? Proč právě tu?

Katecheta zjišťuje, zda dítě rozumí Ježíšovým činům jako obrazu Božího jednání.

Kdy v příběhu Ježíš ukázal, že se Bůh o lidi stará?

Otázka směřuje k identifikaci konkrétních situací (uzdravení, pozvání, odpuštění, přijetí, ...).

Jak bys jednou větou vysvětlil kamarádovi, jaký je Bůh podle toho, co Ježíš dělá?

Katecheta prověřuje schopnost jednoduché interpretace vlastními slovy.

Který Ježíšův čin Ti nejvíc pomáhá pochopit, jak Bůh jedná s lidmi?

Katecheta evaluuje, zda dítě dokáže propojit příběh a Boží jednání (laskavost, blízkost, milosrdenství, spravedlnost, ...).

Návrh ověřovacích aktivit

Obrázek z evangelia – co říká o Bohu?

Děti dostanou nafocené obrázky (z učebnice) znázorňující různé příběhy o Ježíši (uzdravení, uklidnění bouře, setkání se Zacheem, ...). Dítě si vybere jeden obrázek a vlastními slovy doplní: „Tento příběh ukazuje, že Bůh je..., protože Ježíš...“

Katecheta sleduje, jak dítě propojuje příběh a výrok o Bohu.

Tři stopy

Katecheta položí na podlahu tři papírové stopy, každou s jinou otázkou: Co Ježíš udělal? Jak se lidé cítili? Co to říká o Bohu? Dítě postupně stoupá na stopy a odpovídá vlastními slovy.

Katecheta sleduje, jak dítě logicky navazuje a chápe Boží povahu skrze Ježíšův čin.

Minimální doporučená úroveň OVK

Dítě na základě známého příběhu o Ježíši jednoduše vyjádří, jakou vlastnost Boha příběh ukazuje, a podpoří ji konkrétním Ježíšovým činem.

1D4 Dítě rozliší a popíše dobré a hříšné jednání na základě vybraných Ježíšových podobností, jeho skutků a Desatera a vyjádří vděčnost za odpuštění a smíření.

Návrh ověřovacích otázek

Co v příběhu o marnotratném synu bylo podle Tebe dobré jednání a co hříšné jednání?

Katecheta ověřuje, zda dítě dokáže konkrétně rozlišit jednání na základě biblického vyprávění.

Který Ježíšův čin nebo podobenství Ti ukazuje, jak bychom se měli chovat k druhým?

Katecheta zjišťuje schopnost dítěte spojit Ježíšovo jednání s praktickým morálním vodítkem.

Kdy se v příběhu stalo něco, co bylo proti Desateru, a jak by to šlo udělat dobře?

Katecheta ověřuje, zda dítě umí spojit jednoduché etické pravidlo s konkrétní situací.

Jak bys poznal, že někdo potřebuje odpuštění – a jak to vypadalo v některém z biblických příběhů, které jsme četli?

Katecheta hodnotí porozumění hříchu, odpuštění a smíření v biblickém kontextu.

Za co jsi vděčný, když slyšíš, že Bůh odpouští – co bys mu chtěl říct?

Katecheta ověřuje schopnost osobního vyjádření vděčnosti za odpuštění.

Návrh ověřovacích aktivit

Dvě strany příběhu

Katecheta vybere krátkou scénu z podobenství (např. milosrdný Samaritán). Děti dostanou dvě karty: Dobré jednání, hříšné jednání a přiřadí konkrétní činy postav k jedné z karet a slovně doplní proč: Toto je dobré, protože.../Toto ubližuje, protože...

Katecheta sleduje rozlišování činů a jejich důvodů, schopnost popisu.

Co by řekl Ježíš?

Katecheta nabídne situace z běžného života (např. posmívání, pomoc spolužákovi, lhaní, sdílení). Dítě vybere, jaké Ježíšovo podobenství nebo čin by se k tomu hodil, a vysvětlí, co by podle něj Ježíš doporučil jako řešení situace.

Katecheta sleduje propojení Ježíšova učení s morální orientací dítěte.

Minimální doporučená úroveň OVK

Dítě na základě konkrétního biblického příběhu či situace jasně rozliší dobré a hříšné jednání, stručně popíše, proč je jedno správné a druhé škodlivé, a jednoduchými slovy vyjádří vděčnost za odpuštění a smíření.

1E Dítě se účastní slavení v rodině a při mši svaté.

1E1 Dítě uvede na konkrétních příkladech, jak se víra projevuje ve slavení jeho rodiny a farnosti.

Návrh ověřovacích otázek

Jak u vás doma slavíte Vánoce, Velikonoce nebo další křesťanské svátky?

Katecheta touto otázkou ověřuje konkrétní rodinné rituály a projevy víry dítěte.

Kdy ses naposledy účastnil nějakého slavení ve farnosti a co se tam dělalo?

Katecheta zjišťuje, zda dítě dokáže popsat skutečný prožitek z farního života.

Podle čeho poznáš, že je něco v rodině nebo v kostele slaveno jako křesťanský svátek?

Katecheta svěřuje schopnost rozpoznat křesťanské symboly, rituály nebo tradice.

Kdo se u vás doma nebo ve farnosti nějak zapojuje do slavení – a co přesně dělá?

Katecheta sleduje, zda má dítě přehled o konkrétních osobách, které se aktivně zapojují do života farnosti a jejich úlohách (čtení, zpěv, modlitba, příprava).

Co máš na slavení doma nebo ve farnosti nejraději – a pomáhá Ti to nějak ve tvé víře?

Katecheta evaluuje osobní propojení mezi prožitkem slavení a jeho náboženským významem pro život z víry.

Návrh ověřovacích aktivit

Obrázková mapa rodinného slavení

Dítě dostane list se symbolickými obrázky (svíčka, stůl, modlitba, dárek, kostel, kříž, zvon). Vybere 2–3 obrázky, které odpovídají tomu, jak jeho rodina slaví např. Vánoce nebo Velikonoce, a vypráví podle toho krátký příběh: „Toto u nás doma děláme, protože...“

Katecheta sleduje, jak jsou uvedené příklady konkrétní a propojené s vírou.

Farní puzzle

Na kartičkách jsou krátké popisy částí slavení při mši svaté (čtení, zpěv, sbírka, společná modlitba věřících, svěcení pokrmů, procesí, žehnání, ...). Dítě poskládá kartičky tak, jak si pamatuje průběh určitého slavení (bohoslužba, sváteční setkání) a popíše alespoň jednu část vlastními slovy.

Katecheta sleduje, jak je dítě schopno zachytit konkrétní prvek farního slavení a jeho význam.

Minimální doporučená úroveň OVK

Dítě uvede jeden až dva konkrétní příklady z rodinného nebo farního slavení a jednoduše popíše, jak v nich poznává projevy křesťanské víry.

1E2 Dítě se účastní slavení mše svaté a popisuje symboly, se kterými se ve slavení setkává.

Návrh ověřovacích otázek

Kterého symbolu sis v kostele naposledy všiml?

Katecheta otázkou ověřuje schopnost dítěte identifikovat konkrétní liturgické symboly (kříž, oltář, kalich, svíce, lekcionář, ...) při návštěvě kostela.

Zkus stručně popsat, co se při mši děje u oltáře a jaký to má podle Tebe význam?

Katecheta zjišťuje, zda dítě rozumí základním prvkům liturgického slavení, nejen vizuálním detailům.

K čemu se při mši svaté používá chléb a víno?

Katecheta prověřuje schopnost dítěte přiřadit obětním darům jejich duchovní význam.

Co dělají lidé při mši svaté – a jak se podle toho pozná, že se účastní slavení?

Katecheta ověřuje, zda dítě popíše vlastní účast (zpěv, odpovědi, postoje) i účast ostatních.

Který symbol nebo gesto Ti při mši připadá nejdůležitější – a proč?

Katecheta prověřuje porozumění významu symbolu jednoduchou reflexí.

Návrh ověřovacích aktivit

Mapa kostela

Děti dostanou jednoduchý plánec kostela (oltář, ambon, křtitelnice, lavice, obětní stůl). Děti zakreslí nebo vyznačí, kde se při mši tyto symboly nachází, a krátce popíše, co se na daném místě děje.

Katecheta sleduje jejich orientaci v liturgickém prostoru a porozumění jeho funkci.

Co vidí moje oči?

Po návštěvě mše svaté děti dostanou 3 kartičky: Co jsem viděl? Co se tam dělalo? Proč je to důležité? Dítě popíše symbol nebo gesto, kterého si všimlo (např. znamení kříže, pokleknutí, pozdvihování, zapálené svíce, ...).

Katecheta sleduje zachycení skutečných pozorování, nikoli pouhé naučené poučky.

Minimální doporučená úroveň OVK

Dítě popíše alespoň jeden symbol nebo gesto, se kterým se při mši svaté setkává, uvede, kdy se používá, a stručně vyjádří, co pro slavení znamená.

1F Dítě se vnímá jako součást konkrétního farního společenství a popisuje jeho aktivity pro druhé.

1F1 Dítě popíše členy farního společenství, jejich úkoly a vyjádří, jak se v tomto společenství cítí.

Návrh ověřovacích otázek

Kdo jsou lidé, které ve vaší farnosti často potkáváš a co tam obvykle dělají?

Katecheta pomocí otázky ověřuje, zda dítě dokáže pojmenovat konkrétní osoby a jejich úkoly.

Co dělá kněz, ministranti, čtenáři, ... při slavení mše? Jak bys jejich úkol popsal?

Katecheta prověřuje schopnost popsat role a služby ve farním společenství.

Kdo Ti ve farnosti připadá nepostradatelný a proč?

Katecheta zjišťuje, zda dítě rozumí významu jednotlivých služeb a odpovědností.

Kdy ses ve farnosti cítil příjemně nebo vítaně? Co se tehdy dělo?

Katecheta evaluuje osobní zkušenost dítěte se společenstvím.

Je něco, co bys chtěl ve farnosti dělat Ty sám? Proč právě toto?

Katecheta ověřuje, zda dítě vnímá své místo ve společenství a jak se v něm cítí.

Návrh ověřovacích aktivit

Malý rozhovor s farníkem

Dítě si vybere kartičku s rolí (např. ministrant, kostelník, varhaník) a představí tuto roli v imitovaném rozhovoru s kamarádem pro místní farní zpravodaj: „Jsem ministrant. Pomáhám...“

Katecheta sleduje, zda dítě rozumí smyslu a úkolu vybrané služby.

Kde je moje místo?

Na podlaze jsou položeny obrázky různých služeb a míst ve farnosti. Dítě si stoupne k tomu, co je mu blízké (např. čtení, ministrantská služba, zpěv, přinášení darů, modlitba). Poté řekne: „Tady se cítím dobře, protože...“

Katecheta sleduje schopnost vyjádřit pocit sounáležitosti spojený s farností.

Dítě popíše několik členů své farnosti a jejich úkolů a jednoduše vyjádří, jak se při setkání nebo slavení v tomto společenství cítí.

1F2 Dítě popisuje, jak se Ježíšovo vycházení k lidem projevuje v životě jeho rodiny, farnosti a církve.

Návrh ověřovacích otázek

Kde jsi ve své rodině viděl něco podobného tomu, jak Ježíš pomáhal lidem?

Katecheta ověřuje schopnost dítěte převést Ježíšovo jednání do konkrétních rodinných situací.

Kdy jsi zažil, že někdo ve farnosti nebo v církvi pomohl druhým podobným způsobem, jak to dělal Ježíš?

Katecheta zjišťuje konkrétní příklad projevu křesťanské služby a vztah k Ježíšovu jednání.

Co podle Tebe Ježíš chtěl lidem ukázat svým chováním? A pozoruješ toto chování i mezi dnešními křesťany?

Katecheta hodnotí jednoduchou interpretaci Ježíšova poselství a jeho pokračování v životě církve.

Kdy ses Ty sám setkal s tím, že Ti někdo projevil laskavost nebo přijetí, které Ti připomnělo Ježíšův způsob chování?

Katecheta evaluuje osobní zkušenost dítěte s Ježíšovým „vycházením k lidem“ v současném světě.

Návrh ověřovacích aktivit

Kartičky dobrých činů

Na kartičkách jsou znázorněny různé projevy služby (pomoc nemocnému, sdílení, povzbuzení, společná modlitba, návštěva seniorů, ...). Děti vyberou jednu kartičku se situací, kterou zažilo doma, ve farnosti, nebo v církvi (např. charita) a doplní odpověď na otázku, která je umístěna na velké čtvrtce uprostřed kartiček: To mi připomíná Ježíše, protože...

Katecheta sleduje konkrétní příklady dětí a jejich spojení s Ježíšovým postojem.

Mapa laskavosti

Děti ve skupině vytvoří mapku tří prostředí — rodina, farnost, církev. Ke každému prostředí nakreslí nebo napíše, kdo tam „vychází k lidem“ podobně jako Ježíš (např. maminka utěšuje, farář navštěvuje nemocné, dobrovolníci pomáhají, ...).

Katecheta sleduje schopnost dítěte rozlišit a konkrétně pojmenovat formy laskavého jednání.

Strom dobrých skutků v naší farnosti

Na papírový strom děti připínají lístky s příklady, co viděly ve farnosti: kdo komu pomohl, kdo koho přijal, kdo se staral o druhé. Poté představí jeden svůj lístek a vysvětlí, v čem se podobá Ježíšovu jednání.

Katecheta pozoruje schopnost dítěte propojit konkrétní situaci s Ježíšovým přístupem k lidem.

Minimální doporučená úroveň OVK

Dítě uvede jednoduché konkrétní příklady z rodiny, farnosti nebo církve, ve kterých rozpoznává Ježíšovo vycházení k lidem, a krátce vysvětlí, čím se tyto skutky podobají Ježíšovu jednání.